

Motion till riksdagen 2011/12:So270

av **Marianne Åhman m.fl. (FP)**

Assistansersättning och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att i lag förtydliga rätten till assistansersättning för att Sverige ska kunna leva upp till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Motivering

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade som tillkom 1994 har betytt oändligt mycket för personer med funktionsnedsättning. Med lagen har personer fått en högre livskvalitet med större frihet att själva bestämma över sin vardag, möjlighet att delta i samhällslivet på lika villkor som andra. Möjligheterna att komma in på arbetsmarknaden har ökat.

Trots en kraftig kostnadsutveckling sedan starten framkommer i utredningen av assistansersättningens samhällsekonomiska effekter (Socialstyrelsen 2008 131 27) att personlig assistans ändå är en kostnadseffektiv åtgärd som därför borde utökas till fler. Förutom de ekonomiska aspekterna skulle fler personer med funktionsnedsättning få vara delaktiga, själva få bestämma och få jämlika levnadsvillkor.

Under de sista åren har personer med funktionsnedsättning som har personlig assistans känt sig alltmer otrygga på grund av de beslut som fattats av Försäkringskassan och också på grund av regeringsrättsdomar som har inneburit att rättighetslagstiftningen urholkats vad gäller begreppet grundläggande behov. Dessa domar har inneburit att det blir den enskilde handläggaren som bedömer vad som är privat, känsligt och när det finns ett särskilt intresse att själv få bestämma och inte den enskilde själv. På detta sätt fråntas individen

Fel! Okänt namn på

rätten att fatta beslut om det som är mest privat, vilket kränker den personliga integriteten.

Att få vara delaktig, att själv få bestämma och att få jämlika levnadsvillkor var ju faktiskt ledorden när LSS tillkom. Men på grund av alltmer restriktiva bedömningar kommer detta i skymundan. En av LSS grundprinciper är individens rätt till goda levnadsvillkor. Begreppet ”goda levnadsvillkor” innebär att en persons livssituation ska jämföras med en person utan funktionsnedsättning. Detta för att syftet med lagen ska förverkligas; man ska kunna leva som andra. I förarbetena till LSS står att en sammanvägning av medicinska, sociala och psykologiska faktorer ska göras. Detta visar på att det krävs en helhetssyn. Försäkringskassans och Regeringsrättens tolkning visar dock på motsatsen.

FN:s internationella konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning antogs av Sverige hösten 2008. I artikel 3 i denna konvention ligger principerna om icke-diskriminering, fullständigt och faktiskt deltagande och inkludering i samhället, lika möjligheter och principen om individuellt självbestämmande innefattande frihet att göra egna val samt enskilda personers oberoende. Genom Försäkringskassans och Regeringsrättens prejudicerande domar diskrimineras personer med funktionsnedsättning vad avser möjligheten att bilda familj, att arbeta och att leva ett liv i övrigt som är jämlikt andra. Den nya tolkningen av LSS och ändrade bedömningar av vad som är de grundläggande behoven går stick i stäv med FN-konventionen.

För att garantera personer med funktionsnedsättning deras mänskliga rättigheter måste rätten till arbete, att bilda familj och i övrigt leva jämlikt förtydligas i LSS. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 27 september 2011

Marianne Åhman (FP)

Christer Winbäck (FP)

Ulf Nilsson (FP)